

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 53/2026-27

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Mišlinom, Južná trieda 1545/9, Košice, proti postupu Správneho súdu v Košiciach v konaní pod sp. zn. 5S/10/2025 (pôvodne pod sp. zn. KE-6S/124/2019) po právoplatnosti nálezU Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. IV. ÚS 673/2023-34 zo 6. februára 2024 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Správneho súdu v Košiciach v konaní pod sp. zn. 5S/10/2025 (pôvodne pod sp. zn. KE-6S/124/2019) po právoplatnosti nálezU Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. IV. ÚS 673/2023-34 zo 6. februára 2024 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Správnemu súdu v Košiciach **p r i k a z u j e** v konaní pod sp. zn. 5S/10/2025 konať bez zbytočných prietahov.
3. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie **2 500 eur**, ktoré **j e** mu Správny súd v Košiciach **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezU.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Uznesením ústavného súdu č. k. I. ÚS 53/2026-16 z 29. januára 2026 bola ústavná sťažnosť sťažovateľa, doručená ústavnému súdu 7. októbra 2025, prijatá na ďalšie konanie v časti, v ktorej sa domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva

na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom správneho súdu v označenom správnom súdnom konaní. Okrem toho žiadal, aby ústavný súd prikázal správne súdu konať bez zbytočných prietáhov, priznal mu primerané finančné zadostučinenie 8 500 eur a náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom.

1.1. Ústavnú sťažnosť v časti, v ktorej sa sťažovateľ domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru opatrením správneho súdu, ústavný súd odmietol ako neprípustnú podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľ podal v júli 2019 správnu žalobu na krajskom súde, domáhajúc sa preskúmania zákonnosti opatrenia žalovaného správneho orgánu, ktorým bol dotknutým reštituentom priznaný ich reštitučný nárok na pozemok umiestnený v záhradkárskej osade. Sťažovateľ namietal, že je účastníkom správneho konania, keďže je užívateľom záhrady a vlastníkom legálne postavenej chatky nachádzajúcich sa na dotknutom pozemku. Správny súd rozsudkom č. k. KE-6S/124/2019-211 z 31. októbra 2023 žalobu sťažovateľa zamietol, ktorý Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej aj „kasačný súd“) na kasačnú sťažnosť sťažovateľa rozsudkom sp. zn. 5Svk/3/2024 z 30. mája 2025 zrušil a vec vrátil správne súdu na ďalšie konanie. Dôvod uplatnenej kasácie spočíval v nepreskúmateľnosti rozsudku správneho súdu, keďže správny súd bez podrobnejšej argumentácie iba skonštatoval, že sťažovateľ svoje účastníctvo v konaní nepreukázal (por. bod 30 tohto rozsudku, *pozn.*).

3. Z vlastnej rozhodovacej činnosti ústavný súd zistil, že sťažovateľ sa už v minulosti obrátil s ústavnou sťažnosťou na ústavný súd, ktorý nálezom č. k. IV. ÚS 673/2023-34 zo 6. februára 2024, právoplatným 16. februára 2024, rozhodol, že postupom správneho súdu v pôvodnom konaní vedenom pod sp. zn. KE-6S/124/2019 bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Sťažovateľovi priznal finančné zadostučinenie 500 eur a náhradu trov konania. Nevyhovel však návrhu na uloženie príkazu konať v zmysle čl. 127 ods. 2 ústavy, argumentujúc tým, že vec sťažovateľa už je právoplatne ukončená.

4. Po právoplatnosti prvého nálezu správny súd v napadnutom konaní vykonával úkony v súvislosti s podanou kasačnou sťažnosťou; v období od februára 2024 do mája 2025 sa vec nachádzala na kasačnom súde. Po vrátení veci veci kasačným súdom na nové konanie vykonával procesné úkony v rámci prípravy na rozhodnutie veci (doručovanie podaní sťažovateľa žalovanému na vyjadrenie v júli 2025), odpovedal sťažovateľovi na uplatnenú námietku zaujatosti (október 2025) a vyzval žalovaného na verifikovanie listinných dôkazov predložených žalobcom v zmysle pokynu uloženého v odôvodnení uznesenia kasačného súdu (január 2026).

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta, že správny súd v jeho veci nepostupoval rýchle a hospodárne, akcentuje celkovú dĺžku konania v danej veci v trvaní takmer 7 rokov od vstupu

do konania, a pritom poukazuje na jednotlivé skutočnosti, ktoré sú rozhodné pre posúdenie existencie priet'ahov:

- a) k právnej a faktickej zložitosti uvádza, že ide o vec, ktorá patrí k štandardnej agende správnych súdov;
- b) vo vzťahu k správaniu s'ťažovateľa je toho názoru, že svojím konaním neprispel k vzniku priet'ahov;
- c) k postupu samotného súdu poukazuje na to, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna, nesústredená a neefektívna činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť vznik priet'ahov, a to v prípade, ak jeho činnosť nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty;
- d) význam predmetu sporu pre s'ťažovateľa je daný tým, že z nulitného právneho aktu jemu, ako aj ostatným záhradkárom vznikli povinnosti napriek tomu, že sa správneho konania nezúčastnili.

III.

Vyjadrenie správneho súdu

6. Správny súd k ústavnej s'ťažnosti zaujal stanovisko vyjadrením sp. zn. 1SprV/25/2026 doručeným ústavnému súdu 18. februára 2026, ktorého súčasťou je aj prehľad procesných úkonov v napadnutom konaní po právoplatnosti nálezú ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 673/2023 zo 6. februára 2024.

7. Správny súd konštatoval, že po vrátení veci najvyšším správnym súdom na ďalšie konanie prebiehali vo veci kontinuálne procesné úkony súvisiace s prípravou veci na rozhodnutie, ako aj veci spojené so vznesenou námietkou zaujatosti. Po ukončení procesnej prípravy je podľa vyjadrenia súdu vec pripravená na rozhodnutie. Zohľadňujúc časovú prioritu a poradie napadnutých vecí, predpokladaný termín vyhlásenia rozsudku vo veci samej je v apríli 2026. Vzhľadom na časový sled procesných úkonov nedošlo zo strany správneho súdu k porušeniu označených základných práv, keďže súd v rámci kapacitných možností vo veci konal bez zbytočných priet'ahoch a procesne postupoval v súlade so zákonnými ustanoveniami Správneho súdneho poriadku. Čo sa týka obdobia, od kedy bol spis predložený na najvyššom správnom súde až do jeho vrátenia, k tomu sa správny súd vyjadriť nevie, keďže išlo o kasačné konanie, na ktoré je právomocný a príslušný kasačný súd.

8. Skutočnosti opísané vo vyjadrení správneho súdu mal ústavný súd objektívne overené z obsahu zadováženého príslušného súdneho spisu, a preto nepovažoval za nevyhnutné zasielať jeho vyjadrenie s'ťažovateľovi na repliku, ktorá by vecne nemala potenciál ovplyvniť rozhodnutie ústavného súdu.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej s'ťažnosti

9. Podstatou ústavnej s'ťažnosti v tejto časti je tvrdenie s'ťažovateľa o vzniku zbytočných priet'ahov v správnom súdnom konaní trvajúcim takmer 7 rokov, v ktorom správny súd konštatoval nesprávny právny záver týkajúci sa účastníctva s'ťažovateľa v správnom konaní a svojím neefektívnym postupom neprispel k odstráneniu právnej neistoty s'ťažovateľa domáhajúceho sa rozhodnutia správneho súdu.

10. Ústavný súd štandardne skúma porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Okrem toho sa prihliada aj na význam sporu pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02).

11. K právnej a faktickej zložitosti veci ústavný súd konštatoval už v prvom náleze, že samotný predmet konania (preskúmanie zákonnosti rozhodnutia) v zásade patrí medzi bežnú rozhodovaciu prax správnych súdov a nepredstavuje právne zložitú vec.

12. Čo sa týka správania sťažovateľa, je potrebné poukázať, že v období po vrátení veci kasačným súdom na nové konanie sťažovateľ doručil postupne 23. júna, 17. júla a 31. augusta 2025 správne súdu tri podania, v ktorých navrhol vyslovenie nulity právnych aktov. V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že s týmito podaniami sa musí správny súd oboznámiť a vysporiadať sa s argumentáciou sťažovateľa, ako aj reakciou žalovaného na ňu, čo taktiež čiastočne prispieva k predĺženiu konania. Odhliadnuc od uvedeného, na strane sťažovateľa nenachádza žiadnu okolnosť, ktorá by negatívne ovplyvnila dĺžku napadnutého konania.

13. K postupu správneho súdu (po právoplatnosti prvého nálezu) treba najprv uviesť, že obdobie v trvaní 15 mesiacov, počas ktorého sa vec nachádzala na kasačnom súde (február 2024 – máj 2025), ide na „vrub“ správne súdu, ktorému sa rozhodnutie zrušilo z dôvodu nepreskúmateľnosti. Je pravdou, že postup správneho súdu, ktorý dosiaľ nie je zavŕšený vydaním meritórneho rozhodnutia a ktorý sa zväčša zameriaval na procesné úkony nemeritórnej povahy súvisiace s prípravou rozhodnutia, bol v zásade plynulý. Napriek uvedenému je na tomto mieste vhodné poukázať na to, že správny súd pristúpil k plneniu pokynu obsiahnutého v odôvodnení rozhodnutia kasačného súdu (prostredníctvom výzvy adresovanej žalovanému na verifikáciu dôkazov) až po 8 mesiacov (január 2026) od vrátenia veci na nové konanie (máj 2025). Takýto postup rozhodne nie je možné považovať za efektívne a bezpriet'ahované konanie. Ústavný súd zároveň zdôrazňuje, že postup súdu spočívajúci len v samotnom vykonaní rôznych úkonov, ktoré však nevedú k meritórnemu ukončeniu sporu, nie je možné považovať za postup efektívny, sledujúci odstránenie stavu právnej neistoty (m. m. I. ÚS 109/2021).

14. Na základe uvedeného ústavný súd posúdením celkovej dĺžky súdneho sporu (viac ako 6 rokov) s prihliadnutím na neefektívny postup správneho súdu po právoplatnosti prvého nálezu dospel k záveru, že v napadnutom konaní bolo postupom správneho súdu zasiahnuté do ústavne zaručeného základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

V.

Príkaz konať a priznanie primeraného finančného zadost'učinenia

15. Hoci z vyjadrenia správneho súdu k ústavnej sťažnosti vyplynuli priaznivé vyhliadky, najmä čo sa týka vydania rozhodnutia vo veci samej, ústavný súd prihliadajúci na svoj záver o vzniku zbytočných priet'ahoch prikázal správne súdu konať bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 127 ods. 2 ústavy (bod 2 výrokovej časti nálezu).

16. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti žiada o priznanie finančného zadost'učinenia 8 500 eur, ktoré považuje za primerané vzhľadom na pretrvávajúcu právnu neistotu pri vzniknutých povinnostiach z nulitného právneho aktu.

17. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

18. Pri rozhodovaní o finančnom zadosťučinení ústavný súd prihliadal na celkovú dĺžku napadnutého konania, konštatovaný neefektívny postup správneho súdu, predmet konania a ďalšie konkrétne okolnosti prípadu. Ústavný súd dospel k záveru, že okolnosti veci opodstatňujú priznanie finančného zadosťučinenia v sume 2 500 eur (bod 3 výroku nálezu). Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľ požadoval priznanie finančného zadosťučinenia 8 500 eur, ústavný súd sťažnosti sťažovateľa vo zvyšnej časti nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).

VI. Trovy konania

19. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania. Z citovaného ustanovenia teda nevyplýva obligatórna povinnosť priznania trov konania sťažovateľovi, ak bolo ústavným súdom vyslovené porušenie jeho práv postupom alebo rozhodnutím orgánu verejnej moci. V tejto veci nie je odôvodnené, aby sťažovateľovi bola priznaná náhrada trov konania (bod 4 výroku tohto nálezu).

20. Rozhodnutie sťažovateľa ako advokáta dať sa zastúpiť iným svojím kolegom (takéto právo mu nemožno uprieť) v konaní pred ústavným súdom, v ktorom namieta porušenie v bode 1 uvedených práv, nemožno považovať za hospodárne a účelné z pohľadu nákladov konania. O to viac, ak má podľa údajov uvedených na webovom portáli Slovenskej advokátskej komory v odbornom zameraní uvedenú oblasť ústavného práva a osobitne zastupovanie pred ústavným súdom. Od sťažovateľa ako právne kvalifikovanej osoby (advokát) je dôvodné očakávať schopnosť spísať ústavnú sťažnosť, ak v konaní pred správnym súdom, v ktorom vystupuje ako účastník konania, došlo k zbytočným priet'ahom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. februára 2026

**Miroslav Duriš
predseda senátu**